

În Galeria Fotografică a AAF Banaț de la Bastion, a fost găzduită, în cadrul Zilelor Culturii Republicii Democratice Germane de la 21 la 28 noiembrie 1978, expoziția de fotografii artistice, paralel și cu expoziția cărții germane.

Această colecție reprezentativă ne demonstrează nivelul artei fotografice din R. D. Germană și specificul ei, prin 68 imagini realizate de 31 creatori.

Relațiile noastre cu fotografia prietenilor noștri nu sînt noi. O primă expoziție color am prezentat-o în 1967. A doua în alb-negru în 1970. În 1975, ne-am bucurat de vizita prietenilor de la Merseburg cu ocazia expoziției lor și cărora le-am făcut o contravizită în 1976, unde a fost trimisă și colecția noastră.

Aceste relații pe care le avem în cadrul schimburilor culturale dintre țările noastre ne bucură, pentru că ele contribuie la o mai bună cunoaștere dintre noi, și dorim să o adîncim și pe mai departe.

Fotografia aci prezentă se exprimă în primul rînd printr-o tehnică ireproșabilă, de mare efect, realizată prin tonalități și contraste puternice. Temele de orice fel sînt tratate corect și mai ales obiectiv. Compozițiile poartă o notă de seriozitate aproape științifică. În cea mai mare parte sînt lipsite de sentimentalism sau romantism, care mai întotdeauna îndulcesc imaginile printr-un subiectivism marcat. Dimpotrivă, favo-

riază supercontrastul care accentuează contururile sau tehnica granulației, care dislocă suprafața lucrurilor. Lipsesc și preocupările de estetică sau decorativism; mai degrabă există o orintare spre un fel de naturalism bine exprimat.

Viziunea prin care ne sînt oferite natura, industria, urbanul; scenele din viața de muncă, sport, sau fiziionomiile personajelor, sau toate obiectele sau obiectivele diverse îmi par tipice:

Mișcarea de nouă obiectivitate în arta plastică de odinioară a avut atunci un mare răsunset. A fost un curent tipic german, și care în cadrul realismului socialist își trăiește un nou reviriment, în fotografie.

Expoziția este cu totul caracterizabilă ca modernă, avînd accentul pe simplitatea severă, modealtă cu tehnicitate, care-i dă acorduri de severitate rațională rece.

Se află aci imagini remarcabile, majoritatea tratate în stil clasic, dar și în alte tehnici grafizante de laborator. De amintit cîteva suite de portrete excelente; seriale de Yudo sau gimnastică ori balet. De asemenea, peisajele urbane, din industrie sau natură.

Finalmente, este o expoziție care conține toate caracteristicile unui MODERNISM, văzut prin prisma unei NOI OBIECTIVITAȚI.

Ea a suscitât interesul unui numeros public.

„PROCESUL POZITIV”

autor Conf. ing. Sylviu Comănescu

Ing. Gh. RIZEANU

În numărul 122 din martie-aprilie 1978 al revistei *Fotografia* făceam recenziile lucrării lui Norbert Göpel „Developarea materialului alb-negru”, anunțînd în final cititorii că în curînd vom avea și urmarea, adică procesul pozitiv.

Și iată că Editura Tehnică ne prezintă sub semnătura Conf. Ing. Sylviu Comănescu, lucrarea în două volume „Procesul Pozitiv” (alb-negru); lucrarea ce se adresează maselor largi de iubitori ai fotografiei.

Consider că lucrarea este binevenită atît pentru cei ce acum se inițiază în tainele redării pe hîrtie a imaginilor surprinse de aparatul fotografic prin intermediul peliculei; cît și pentru cei avansați, care oricînd mai au de învățat cite ceva.

Lucrarea prezentată de editură în două volume (după părerea mea nejustificat, nepractic) prezintă toate aspectele procesului pozitiv în alb-negru, în 7 capitole, tratînd problemele de la istoric la prezentarea fotografiilor.

Capitolele sînt complet tratate, astfel că ele devin utile celui ce vrea să se inițieze sau perfecționeze.

Cap. I: Prezintă un scurt istoric al procesului pozitiv, încheind cu succesul crescînd al calității sortimentelor de hîrtie fotografică românească.

Cap. II: După prezentarea modului de afirmare a imaginii fotografice, autorul tratează amply procesul

fizico-chimic. Este prezentată în detaliu developarea și fixarea, insistînd asupra rolului fiecărei substanțe componente.

Cap. III: Caracteristicile emulsiei fotosensibile. În termeni clasici se fac precizări asupra sensibilității (în general), sensibilitatea cromatică, contrastul, granulația și puterea separatoare. Explicațiile sînt ilustrate cu exemple.

Aceste prime trei capitole, constituie de fapt partea introductivă a lucrării. Ele au fost necesare pentru a introduce pe cititorul începător în „mediul” procesului pozitiv propriu zis ce urmează în:

Cap. IV: Tratează efectiv procesul pozitiv, adică modul de lucru prin intermediul unei imagini în negativ. Capitolul, amply tratat, începe prin a prezenta hîrtia fotografică sub toate aspectele ei. Multe din eșecurile celor ce transpun pe hîrtie imaginea fotografică se datoresc necunoașterii acestui material sub toate aspectele sale — hîrtia fotografică. Una din problemele de bază este corelarea hîrtiei fotografice cu clișeul. Această corelare este tratată complet, dîndu-se indicațiile practice necesare. Se trece apoi la aparatura de impresionare a pozitivului, prezentînd copierea optică (cu aparatul de mărit).

Cap. V: Laboratorul fotografic. Se dau multe indicații utile, insistîndu-se asupra timpului corect de expunere, cadrulul fotografiei, artificii pentru obținerea

imaginilor cit mai buna. În incheiere un cuprinzător tabel cu defecte posibile, cauza și eventualul remediu.

Cap. VI : Prezintă unele tratări ulterioare ale procesului pozitiv ca : tonarea (sepia, verde, albastru, roșu), retușarea, fotomontajul.

Cap. VII : Montarea și prezentarea fotografiilor. Cu toate că mulți neglijează aceste aspecte, ele au mare importanță în aprecierea unei fotografii. O frumoasă prezentare crește valoarea unei fotografii. Se insistă

deasemenea asupra titlului fotografiei, acesta trebuind să aducă o completare firească a imaginii.

Aceasta este lucrarea. Prin redactarea la un nivel accesibil, ea devine utilă amatorilor, dar poate fi utilă și profesioniștilor.

Literatura noastră în domeniul fotografiei nu este prea bogată, iar amatorii de fotografie își sporesc necincet numărul.

Salutăm deci această apariție.

O CULTURĂ A FOTOGRAFIEI ȘI O FOTOGRAFIE A CULTURII

Ing. Mihai Șica

Fără îndoială că Hedy Löffler, de departe cea mai renumită reprezentantă a sexului „slab” în arta noastră fotografică, este în același timp unul din cei mai fecunzi artiști ai acestui domeniu, albumele care au văzut lumina tiparului, expozițiile personale de înaltă ținută și participările strălucite la marile saloane de artă fotografică din țară și străinătate, dovedind din plin această părere. Abordind toate genurile fotografiei de la portret la peisaj, de la compoziție la reportaj, fie în alb-negru sau color, pe hirtie sau în diapozitiv, aproape fiecare lucrare ieșită din mina artistei este o adevărată operă de artă.

Pentru a ajunge la o asemenea valoare „au fost însă necesari ani și ani de muncă, de o muncă tenace, de o muncă migăloasă, de o muncă plină de căutare, știind că nu la fiecare clipire a aparatului se și obține o capodoperă.

Și în tot acest angajament, așa cum se întâmplă de altfel și în alte domenii ale artei, pasiunea este cea care propulsează energiile, cea care adună toate calitățile spirituale canalizându-le acul creației artistice, realizând acel moment sublim, unic în felul său, pe care simțindu-l ne-am obișnuit să-i spunem inspirație, moment care nu aparține deloc întâmplării, așa cum greșit se apreciază uneori.

Dar pentru a scoate din forfota banală a unei străzi, din încremenirea unui zid, din chipurile unor oameni simpli, acele sentimente și stări sufletești, acele mesaje sau trăiri, pentru a face, cu alte cuvinte, acea artă fotografică, trebuie să ai cultura necesară ca să poți simți sensurile acelor sentimente sau valorile ce pot fi culese din realitatea care ne înconjoară.

Și Hedy Löffler este în primul rând un om de cultură, lucrările sale fiind rodul unor cunoașteri, a unei gândiri elevate și nu a unei intuiții native. Posedind o sensibilitate ieșită din comun, reușește să adauge fiecărei fotografii acea viață lăuntrică pe care o simțim de la prima vedere, subiectele intrind parcă într-un dialog cu cel care le privește.

Hedy Löffler este însă și o neobosită călătoare, numeroasele fotografii din toate colțurile țării sau din afara ei, dovedesc căutările artistei, dorința sa permanentă de a prezenta publicului mereu alte locuri, alți oameni, fie din Oaș sau din înșorita Italie, din Nordul Moldovei sau din nisipurile Orientului, lucrările producând întotdeauna satisfacții deosebite prin acest univers al imaginilor în care este imprimată, ca o pecete, personalitatea marcantă a autoarei.

Noul album de artă fotografică, apărut în rafturile librăriilor, ne poartă de astă dată pe meleagurile Poloniei, țară în care atmosfera trecutului glorios, dominat de vitejia lui Lokietek și eroismul lui Kosciuszko, de dala lui Stowisz și lirica lui Mickiewicz, de știința lui Copernic și pana lu Senkiewicz, de munca și lupta

întregului popor, se simte pretutindeni, în ciuda războaielor devastatoare, care au prefăcut în ruine multe din orașele țării.

Pentru a reda vestitele monumente de artă, minunile arhitecturii de ieri și de azi, viața clocotitoare a Poloniei prezente, autoarea a ales cele mai reprezentative orașe ale acestei țări, plimbînd obiectivul aparatului de fotografiat prin legenda Cracovie, mult încercata Varșovie și frumosul Gdansk, imaginile oferindu-ne în succesiunea lor un crîmpei din personalitatea fiecărui oraș.

Pasiunea lui Hedy Löffler pentru relicvele trecutului, pentru vechile edificii împovărate de ani, pentru monumentele de artă păstrate încă din vremea renașterii pasiune izvorită dintr-o bună cunoaștere a istoriei acestor locuri, se observă de la primele file ale albumului, meritul autoarei fiind de a reda „prin largile posibilități ale tehnicii fotografice, valorile arhitecturale întilnite în peregrinările sale.

Iată Barbacanul Cracoviei cu bastioanele lui, tonurile foarte închise, evidențiind masivitatea acestui edificiu de apărare, unic în Europa secolului XV, sau turnul catedralei Wawel, căruia lumina proiectată pe una din fețe îi scoate în relief zveltețea.

Granulația folosită cu pricepere la turlele bisericii Sf. Maria ne redă plastic vechimea clădirii, pietrele și cărămizile construcției pîrînd, datorită acestui efect, roase de vînturile și ploile atîtor sute de ani. Și pentru a ne transmite și atmosfera impunătoare a acestui edificiu din sec. XIV, original prin turla realizată în stilul gotic și clopotnița în cel renașcentist, Hedy Löffler oferă imaginea lor înconjurată de o aureolă strălucitoare, totul pe fondul unui cer întunecat, plumburiu, tratate tehnic pe care artista o folosește în plastica imaginii cu un deosebit rafinament.

Tonurile închise sînt părăsite, cînd imaginea ne poartă în cvartalele noi de locuințe, luminozitatea terenurilor de joacă ale copiilor exprimînd atmosfera degajată, plină de vioșie a acestor zone, din care parcă se aude zburdălnicia micilor locuitori.

Străzile și piețele orașelor sînt reprezentate în cele mai diferite ipostaze, de la magistralele Varșoviei dominate de vuietul circulației moderne, la înguste ulițe din Stare Miastp, pustietatea lor exprimînd liniștea apăsătoare a acestor locuri, tulburată parcă doar de comentariile gălăgioase ale grupurilor de turiști sau de pașii unor călugărițe chemate de dăngănitul grav al clopotelor. Pulsul arterelor comerciale îl simțim atît pe largile bulevarde ale capitalei, cit și în furnicarul Străzii Lungi din inima Gdanskului, unde clădiri de o neasemuită frumusețe ne fac să trăim din plin atmosfera evului mediu, pietonul fiind aici suveran ca și în acele timpuri, automobilul, zeul neincoronat al zilelor noastre, fiind oprit la porțile Cetății. Și acest oraș coborît parcă